

Ἀπὸ τὰς τόσας θεοπνεύστους ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας ὡς πολυτίμον θησαυρὸν ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, δύο μόνον εἶναι γεγραμμέναι ἰδιοχειρῶς. Μία ἀπὸ αὐτὰς τὰς δύο εἶναι καὶ ἡ πρὸς Γαλάτας, ὡς μαρτυροῦν τὰ ἐν τῷ σημερινῷ Ἀποστολικῷ ἀναγνώσματι λόγια: «Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ». Τὸ νὰ γράψῃ βέβαια τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἰδιοχειρῶς ὁ Ἀπόστολος δὲν εἶναι κατὰ τι τυχαίον. Τοῦτο σημαίνει ὅτι καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς εἶναι πάρα πολὺ σπουδαῖον, καὶ ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει εἶναι πολὺ ὑψηλός. Πράγματι δὲ καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ ὁ σκοπὸς τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς ἔχει ὑψίστην σπουδαιότητα. Σκοπὸς τοῦ Ἀποστόλου εἶναι νὰ παραφυλάξῃ ψυχὰς ἀθώας, τὰς ὁποίας

Ὁ ἄνθρωπος, ἀφ' οὗ ἀπεπλανήθη ἀπὸ τοῦ δρόμου τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἔχασε τὴν ιδέαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἐσκοτίσθη καὶ δὲν ἤξευρε ποῦ εὕρισκετο. Μέσα λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ πνευματικὸν χάος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔρριψε τὸν ἄνθρωπον ἡ πρώτη ἀμαρτία, μέσα εἰς τὸ ζοφερόν σκοτός, ὅπου εὗρέθη ὁ ἄνθρωπος ἀφοῦ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔρριψεν ἡ θεία εὐσπλαγχνία μίαν μικρὰν ἀκτῖνα πνευματικοῦ φωτός. Τὰ πατρικὰ σπλάγγνα τοῦ πλάστου εὐσπλαγχνίσθησαν τὸν δυστυχῆ πλάσμα. Τὸ ταλαίπωρον! Ὅπως εἰς τὸ σκοτός κανεὶς στρέφει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ δὲν ἤξευρε ποῦ πηγαίνει, ἐπειδὴ δὲ δὲν βλέπει τὰ πράγματα τὰ ἐκλαμβάνει ὡς ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ἔτσι ἔζη καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀφοῦ ἔκαμε τὴν ἀμαρτίαν. Ἐχασε τὸν ἀληθινὸν δρόμον καὶ ἐφέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Ἐβλεπε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὸ φῶς, τὸ σκοτός, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τὰ ἄστρα, τὴν θάλασσαν, τὸ σύμπαν, καὶ τὰ ἐνόμιζε Θεοῦς. Τὰ κτίσματα ἐξελάμβανεν ὡς κτίστην. Ὁ νοῦς του ἦτο σκεπασμένος μὲ ἓνα πέπλον κατὰμαυρον καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ κτίσμα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι συνάμα καὶ κτίστης. Μέσα λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν πνευματικὴν σύγχυσιν ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ ρίπτει, ὡς μικρὰν φωτιστικὴν ἀκτῖνα διὰ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ἐπάνω εἰς τὸ ὅρος Σινᾶ. Μὲ τὸ ἀσθενὲς αὐτὸ φῶς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ δείξῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον ποῦ εὕρισκεται, νὰ τὸν φέρῃ εἰς συναίσθησιν τῆς ἀθλιότητός του καὶ νὰ τὸν κάμῃ ὥστε αὐτὸς μόνος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπολύτρωσίν του. Δὲν ἦτο ὁ Μωσαϊκὸς νόμος, ὁ ὁποῖος θὰ ὠδήγῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν τελειότητα. Αἱ τυπικαὶ διατάξεις τοῦ ἀπέβλεπον προσωρινῇ τιμᾷ τοῦ ἀνθρώπου ἀνακοφίσιν μόνον. Αἱ θυσίαι τοῦ δὲν εἶχον τὴν δύναμιν τοῦ νὰ συγχωρήσωσιν ἀμαρτίας. Ἡ δὲ προσωρινὴ ἀνακοφίσις, ὡς ἀποτελέσμα εἶχε πρόσκαιρον χαρὰν, ἡ ὁποία παρήρθετο μὲ τὴν πρώτην δυσχέρειαν, τὴν ὁποίαν θὰ συνήντα ἐν τῷ βίῳ. Αἱ ἀδυναμίαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὰ πάθη καὶ αἱ κακίαι καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ ἀμαρτία ἦτο εἰς ὅλην τὴν τὴν ἀκμήν. Ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ὁ σατανᾶς εἶχε τὸ βασιλείον τοῦ ἀκμαῖον καὶ ἰσχυρόν. Ἐπρεπε νὰ πέσῃ τὸ βασιλείον τοῦ σατανᾶ, ἔπρεπε νὰ σθῶσουν τὰ πάθη καὶ αἱ κακίαι, ἔπρεπε νὰ συντριβῇ ἡ δύναμις τῆς ἀμαρτίας καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος νὰ συμφιλιωθῇ μὲ τὸν Θεόν, νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀρετὴν, νὰ φθάσῃ εἰς τὴν τελειότητα καὶ νὰ σωθῇ. Αὐτὴν ὁμως τὴν δύναμιν δὲν τὴν εἶχεν ὁ Μωσαϊκὸς νόμος· καὶ δὲν τὴν εἶχε, διότι ἦτο Σκιά. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι οἱ καλλίτεροι Ἑβραῖοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐθεωροῦντο τότε οἱ Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς, χαριτηριζόνται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ εἶναι πραγματικῶς ἄνθρωποι χωρὶς καμμίαν ἀρετὴν, χωρὶς καμμίαν ἡθικὴν ἀξίαν. Τὴν φανεράν αὐτὴν ἀλήθειαν κατενόησαν καὶ πολλοὶ Ἑβραῖοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐν οἷς καὶ οἱ Ἀπόστολοι, καὶ διὰ τοῦτο παρήρθησαν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καθὼς διαλαμβάνει ἡ σήμερον ἀναγινωσκομένη Ἀποστολικὴ περικοπή.

Καὶ ἡμεῖς, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι ἡμεθα προσηγομένους Ἑβραῖοι, δὲν ἡμεθα ἐθνικοὶ εἰδωλολάτραι. Καὶ ἡμεῖς περιεμένομεν τὴν σωτηρίαν καὶ ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Ἀλλὰ ἀφού ἐκαταβάμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι δυνατόν νά γίνη τέλειος καὶ νὰ θεωρηθῇ δίκαιος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μέ τὰ ἔργα τοῦ νόμου, ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἀφού ἐνοήσαμεν ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σαρξ, ἀέστως ἐγίναμεν Χριστιανοί. Διότι ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι μέ τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν, μέ τὴν χάριν τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Χριστός θὰ σωθῶμεν καὶ θὰ γίνωμεν δίκαιοι, ὄχι μέ τὰ ἔργα τοῦ νόμου.

Ἡ πίστις καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Χριστόν, ἡ αὐτὴ
τὸν Χριστὸν διὰ τῶν ἀγίων μυστηρίων, αὐτὴ εἰς
θὰ μᾶς ἀγιασθή. Με αὐτὴν θὰ ζήσωμεν ζωὴν
μίαν φορὰν ἔξω καὶ ἐγὼ σύμφωνα με τὸν Μωσαϊκόν
'Αλλὰ ποῖαν ὠφέλειαν εἶδον; Ἦσθάνθη τὸν βίον
παρέρχεται ὑπὸ συνεχῆ τῆς συνειδήσεώς μου
στενοχωρίαν. Διὰ τοῦτο προϋτίμητα νὰ ἀποθάνω
μον, νὰ δώσω τέλος δηλ. εἰς ἐκείνην τὴν ζωὴν
ζῇ κατὰ Χριστόν, ἥτοι νὰ ἀναγεννηθῶ εἰς
ζωὴν, εἰς τὴν ὁποίαν με ζωογονεῖ ἡ πίστις.
Εἶναι δὲ ἡ ζωὴ αὕτη κατὰ τοσοῦτον τελειότερα,
δὲν ἔχει ἀνάγκην καμμιάς τυπικῆς διατάξεως, ἐπει-
ρώσεως διὰ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Ψεύδονται
ὅποιοι σὰς λέγουں, ὅτι διὰ νὰ γίνῃ κανεὶς τέλειος
νὸς πρέπει νὰ φυλάττῃ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Διὰ
Χριστόν, ὁ ὁποῖος κατέλυσε καὶ κατήργησε τὸν
νόμον, θὰ ἤτο ἁμαρτίας διάκονος, δηλ. θὰ ἔκαμε
λεῦσιν εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ πράγματι ἐὰν τὸ νὰ
τάσσῃται κανεὶς εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον τῷ ὄντι
τία, ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος καθώρισε νόμον ἱδικόν του
θαλπὲ καὶ θὰ ἐβοήθει τὴν ἁμαρτίαν. 'Αλλά· μὴ γε-
ῶν κήρυγμά μου, τίποτε ἄλλο δὲν περιέχει παρὰ
σεις περὶ σωτηρίας διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν.
λοιπὸν εἶναι δυνατόν τώρα νὰ ὑποστηρίξω μίαν
διδασκάλIAN; Αφού ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰς τὸν ἑαυτόν
ἐφαρμόζω τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἶμαι
καθαρός. δὲν φυλάττω τὰς διατάξεις σου, τί περι-
ζητεῖτε; 'Εγὼ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος
ἐμοῦ ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, ἐσταυρώθη καὶ
θνῶν διὰ τὸν κόσμον. Καὶ τώρα δέ, ὅπου ζῶ, δὲν
'Εκεῖνο δηλ. τὸ ὁποῖον με ζωογονεῖ δὲν εἶναι, ἄλλο
ὁ Χριστός, εἰς τὸν ὁποῖον εἶμαι ὅλος διόλου ἀφωσιωμένος.
'Ιδοὺ πρότυπον Χριστιανικοῦ βίου. Ὁ Χριστιανός
εἶναι ἄξιός τοῦ ονόματος, τὸ ὁποῖον φέρει, πρέπει νὰ
ὅτι ζῇ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι φορεῖ σάρκα. Πάθη ἀνθρώ-
σκέψεις εὐτελεῖς καὶ χαμαίζηλοι πρέπει νὰ εἶναι.
ξέναι δι' αὐτόν. Τὸ μέτος καὶ ἡ ἐκδίκησις, ἡ ἀσπλα-
καὶ ἡ σκληρότης, ἡ πλεονεξία καὶ ἡ ἀρπαγή, ἡ ἐχθρό-
φθόνος, αἱ ἐριδες καὶ αἱ διχοστασίαι, αἱ μικροφιλοδοξίαι,
μικροφιλοδοξίαι, ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀγαθῶν τοῦ πληστοῦ,
ὅμοια δὲν εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν με τὸν
τοῦ Χριστιανοῦ. Τοῦναντίον. Ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ
νὰ εἶναι παράδεισος εὐσπλαγγχνίας καὶ φιλανθρωπίας,
καὶ στοργῆς, εἰς πάντας ἀνθρώπους. Μόνον ὅταν οὕτως
γευόμεθα θὰ γίνωμεν υἱοὶ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς καὶ
καταστήμεν κληρονόμοι τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΚΙΤΣΟΣ

Τοῦ Κίττου ἡ μάνα κάθονταν στὴν ἄκρη τοῦ ποταμοῦ.
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ πετροβολοῦσε.
— Ποτάμι μου λιγότεψε, ποτάμι στρέψε πίσω,
Γιὰ νὰ περάσω ἀντίπερα πέρα στὰ κλεφτοχώρια,
Ὅπῳχουν κλέφταις σύνοδο, ὁπῳχουν τὰ λιμερία.
Τὸν Κίττο τὸν ἐπίστανε, καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν.
Χίλοι: τὸν πᾶν ἅπ' ὀμπροστὰ καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω,
Κι' ὀλαποπῶς πῆγαινε ἡ μαῦρη του μάνοδα,
Μυριολογοῦσε κι' ἔλεγε, μυριολογᾷ καὶ λέγει:
— Κίτσο μου ποῦναι τ' ἄρματα τὰ ἔρμα τὰ σαπράζια;
— Μάνα λολή, μάνα τρελή, μάνα ἐξμυαλισμένη,
Δὲν κλαῖς τὰ μαῦρα νιάτα μου, δὲν κλαῖς καὶ τὴν ἀν-
μόν κλαῖς τὰ ἔρμα τ' ἄρματα, τὰ ἔρμα τὰ σαπράζια;

Η ΓΥΝΗ ΕΝ ΤΩ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΩ

Δ'.
Η ΙΣΟΤΙΜΙΑ

[illegible]

μένη ἀρχὴ τῆς ἰσοτιμίας τῆς γυναικός, οὕτῃ ἡ δόξασις αὐτῆς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἰδρύσεως καὶ ἐξαπλώσεως τοῦ Εὐαγγελίου, καθ' οὗς ἀνεδείχθη ἐπαξία τῆς ἰσοτιμίας ταύτης. Καὶ ἤδη ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Μ. Κωνσταντίνου ἤρξατο λαμβανομένη νομοθετικὴ πρόνοια πρὸς ἀνύψωσιν τῆς θέσεως τῆς γυναικός καὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ μεταρρυθμισίς αὕτη τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων ἔβαινε βαθμιαίως· εἰσαγομένων χριστιανικῶν τιμῶν ἀρχῶν ἐν τῇ νομοθεσίᾳ, ἔμενεν ἕδαφος καὶ διὰ τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, αἰνίτες ἀγκυαῖα διετηροῦντο ἔτι. Ἡ ρωμαϊκὴ κοινωνία ἦτο ἔτι κατὰ βάθος λίαν ἐθνικὴ, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ διὰ μᾶς ἐξοβελισμὸς παντὸς ἐθνικοῦ στοιχείου. Ὁ Ὑουστινιανὸς πρῶτος, κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα, ἐβάδιζε τὸ πρῶτον μέγα βήμα, ἀπομακρύνας καὶ τὰ τελευταῖα ἐμπόδια, ἅτινα ἀπηγόρευον τὸν γάμον εὐγενοῦς πρὸς πρόσωπον κατωτέρας τάξεως, κηρυχθέντων πάντων ἰσῶν πρὸ τοῦ μυστηρίου. Δὲν εἶναι ἀπίθανον τὸ μέτρον τοῦτο νὰ ὀφείλῃ τὴν γέννησιν αὐτοῦ εἰς γάμον τοῦ αὐτοκράτορος μετὰ τῆς Θεοδώρας, ἧτις, ὡς γνωστὸν ἀνῆκεν εἰς τὴν ὑποστάθμην τῆς κοινωνίας.

Βεβαίως καὶ ἡ νομοθεσία τοῦ Ὑουστινιανοῦ καὶ τῶν διαδόχων του δὲν ἔφερεν εἰς πλήρη ἐφαρμογὴν τὴν περὶ ἰσοτιμίας τῶν δύο φύλων ἀρχήν, ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη, προϋποθέτουσα ἀνάπτυξιν πολιτισμοῦ μεγάλῃν, μόνον βαθμηδὸν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιβληθῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἡ σύνομος αὕτη ἐπισκοπήσῃ πασιφανῶς, νομιζομεν, κατέδειξε πόσον ὁ Χριστιανισμός προήγαγε τὴν θέσιν τῆς γυναίκος. Ἰνα πεισθῶμεν περὶ τούτου δὲν ἔχομεν ἢ νὰ παραβάσωμεν τὴν θέσιν αὐτῆς ἐν τῷ Χριστιανισμῷ πρὸς τὴν τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν κοινωνιῶν. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν Σινικῇ συνταφῇ ἢ τὴν ἐν Ἰνδίας καὖσιν τῆς ζωῆς γυναίκος, ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου, τὸν γάμον ἐπὶ προθεσμίᾳ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸν ἀποκλεισμόν τῆς γυναίκος ἀπ' αὐτῆς τῆς λατρείας ἐν Ἰουδαίᾳ, τὴν πολυγαμίαν τοῦ Μωαμεθανισμοῦ καὶ τὴν πολυανδρίαν τῆς ἀρχαίας Σπαρτίας, τὴν περιφρόνησιν τῆς συζύγου καὶ τὴν ἀποθέωσιν τῆς ἐταίρας ἐν Ἀθήναις, ὥς καὶ τὴν εὐχέρειαν τῶν διαζυγίων ἐν Ρώμῃ· ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς ρήσεις τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου περὶ γυναίκος, τὴν ὁποίαν πάντες, μὴδὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐξαίρουμένων, θεώρουσαν ὡς φύσει κατωτέραν τοῦ ἀνδρός, οὐ ἐκηρύσσετο δούλη, τότε μόνον θὰ δυνηθῶμεν νὰ κατανοήσωμεν τί ὀφείλει ἡ γυνή, καὶ συνεπῶς ἡ ἀνθρωπότης, εἰς τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα περὶ ἰσοτιμίας τῶν φύλων. Καὶ μὴ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ἡ ἀνύψωσις τῆς γυναίκος, ἥτο φυσικὴ συνέπεια τῆς ἀντικείμενης τοῦ πολιτισμοῦ, διότι εἶδομεν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν κατ' ἐξοχὴν ἡκμαζεν ὁ πολιτισμὸς ἐν Ἑλλάδι, πόσον ταπεινὴ ἐπεκράτει περὶ γυναίκος ἰδέα καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἐξοχωτέρων πνευμάτων.

Ἐκεῖνο ὅπερ ἀνήγειρε τὴν γυναῖκα ἐκ τῆς ἀφανείας καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὰ μέσα καὶ τὴν δύναμιν πάσης περαιτέρω βελτιώσεως καὶ ἀνυψώσεως καὶ τῆς ἐξισώσεως αὐτῆς πρὸς τὸν ἄνδρα, ἐκεῖνο εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλει ἡ γυνή, ὅτι ἀποτινάξασα τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας, κατέστη οὐχὶ μόνον ὀνοματὶ ἀλλὰ καὶ πράγματι σύζυγος, εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, καθ' ὃ αὐτὴ ἔπρεπε καὶ θῆλυ, πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ὅτε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑ

ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

Οἱ Σπαρτιάται κατηγορήθησαν ὅτι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων πολλῶν οὐχὶ γενναίων τρόπων ἐγένοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα

Els